

3 Завітай до УжНУ...
студентом!
СТОР.

7 В Ужгороді відкрили
перший молодіжний центр
СТОР.

8 Дискусії, рукописи
та подарунки
СТОР.

Магія кристалів від Олександра Грабаря

18 травня - День науки

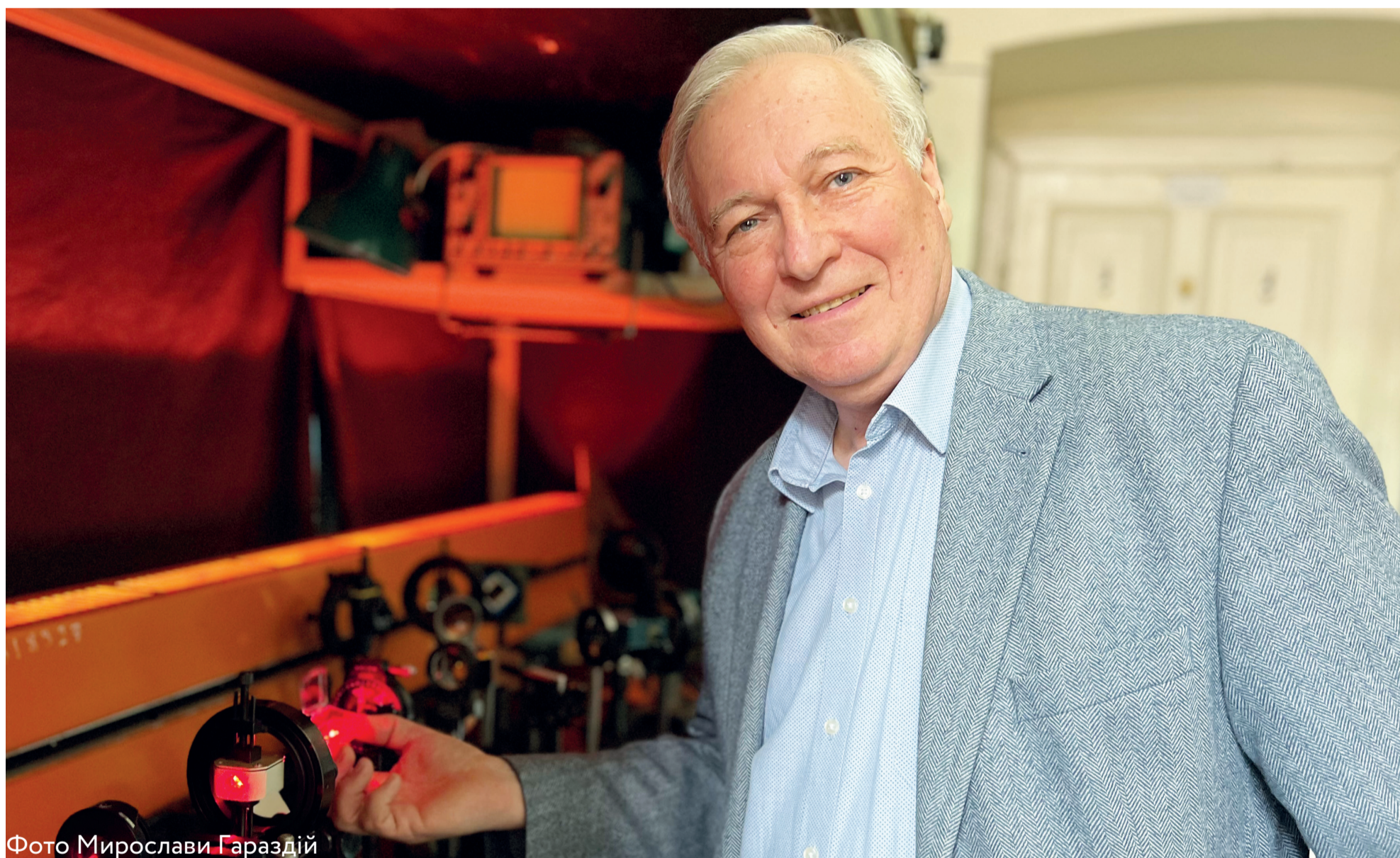

Фото Мирослави Гарздії

В американського письменника-фантаста Курта Воннегута є роман-антиутопія «Колиска для кішки». У ній натрапляємо на слова: «Science is a magic that works», або: «Наука – магія, яка працює». У правильності вищенаписаного переконався, спілкуючись із професором кафедри фізики напівпровідників О.Грабарем. Тема розмови стосувалася міжнародної співпраці науковців. А Олександр Олексійович таким є. Досліджує кристали. «Історія нашого наукового напрямку в Ужгородському університеті доволі давня. Сформувався в 1960–1970 роках і починалася з нагальних вимог того часу, а саме пошуку нових оптичних матеріалів для лазерної техніки, – зазначає співрозмовник. – Ця проблема виникла після винайдення першого лазера в 1960-ому, і наступні роки проминули в умовах бурливого розвитку лазерної та нелінійної оптики. Значною мірою це визначило основні наукові напрямки фізичного й хімічного факультетів УжДУ. Започат-

кування таких робіт пов'язане з іменами завідувача кафедри неорганічної хімії Михайла Головея та завідувача кафедри фізики напівпровідників, багаторічного ректора, професора Дмитра Чепура, 100-річчя якого ми недавно відзначали. Чимало видатних фізиків і хіміків активно працювали в нашому виші у відповідній галузі, і в результаті здійснених робіт в Ужгороді сформувалася потужна наукова школа з досліджень халькогенідних кристалів та склоподібних матеріалів». Університет виконував вагомі замовлення різних організацій України й усього тодішнього Радянського Союзу. У зазначеному напрямку трудилися в проблемній та галузевій науковій лабораторіях, потім організували конструкторське бюро «Квант». Працівники альма-матер отримали декілька державних премій, захистили десятки докторських, сотні кандидатських дисертацій. «Величезною нашою перевагою була наявність власної технологічної бази,

оскільки саме поєднання хіміко-технологічних робіт та фізичних досліджень є невичерпним джерелом для нових досліджень. Ті часи, особливо з позицій сьогодення, відзначалися величезним інтересом молоді до наукових розвідок, активною роботою всього колективу. На кафедрі фізики напівпровідників (тоді трудилася більш ніж сотня викладачів і загалом науковців) досліджували широкий спектр як фізичних властивостей кристалів, так і перспектив їхнього застосування», – зазначив О.Грабар. Різноманіття нових матеріалів дозволяло постійно розширювати напрямки пошуків. Мета кожного науковця – віднайти щось своє, особливе, і в ужнівців були такі можливості. Як правило, під час аспірантської (а кому пощастить – то ще й дипломної) роботи майбутній науковець знаходить цікаве, нестандартне, потім дослідження захоплює, розвивається, перетворюючись у те, що можна назвати науковим напрямком або

принаймні керівною ідеєю. «Тоді колеги розказували, який азарт у них викликав процес вирощування нового кристалу, інші просиджували днями й ночами біля самописців спектрометрів (комп'ютерів ще не було...) Тематикою моєї роботи стали нелінійно-оптичні властивості сегнетоелектричних і водночас напівпровідникових кристалів – матеріалів, які на той час уважали новими й малодослідженими. За це я назавжди вдячний своєму керівникові, професору Володимиру Сливці, котрий саме очолював проблемну лабораторію, а пізніше – кафедру й університет, а також професорові Юліану Височанському, академіку НАНУ й теперішньому керівнику кафедри, а тоді – не набагато старшому від мене науковому співробітникові, із фахових дискусій із яким виростили і інтерес до нових фізичних проблем, і їхнє розуміння та наукові перспективи, – далі розповідає професор О.Грабар.

Закінчення на стор. 2.

Тема: освітня реформа...

16 квітня в конференц-залі УжНУ відбулася відкрита зустріч із заступником міністра освіти і науки України Михайлом Винницьким. Темою заходу стали реформи вищої освіти.

Гість ознайомив із переліком трансформаційних ініціатив МОН, які нині ще в розробці, та докладно розповів про кожну. Першою проблемою, порушеною в доповіді, стала зміна ролі викладача. Зокрема, йшлося про поділ на науково-педагогічних і педагогічних працівників, а також їхнє навантаження: «Це дуже важливо, адже ми часто бачимо, що далеко не кожен із викладачів поєднує в собі науково-педагогічну функцію. Є потреби введення практики в аудиторію й надання викладачам більшої можливості для наукового пошуку».

М.Винницький також приділив увагу питанню збільшення суб'єктності студента й запровадженню індивідуальних освітніх траєкторій. Законопроект передбачає гнучке навантаження: замість обов'язкових 60 кредитів на рік здобувач фаху може

обрати меншу кількість за умови продовження тривалості навчання й навпаки. Крім того, заступник міністра освіти і науки згадав про міждисциплінарні програми, вибірково компоненту на бакалаврському рівні та функціонування таких ініціатив у країнах Європи.

Гість окреслив і концепцію зміни системи фінансування вищої освіти, яка полягає в наданні грантів і в появі оновленого державного замовлення. Згідно з цільовою моделлю МОН, приблизно третина абітурієнтів вступатиме за контрактом, третина – за грантами, ще одна третина – за зміненим держзамовленням.

На зустрічі йшлося й про об'єднання, модернізацію мережі закладів вищої освіти та розвиток органів студентського самоврядування. М.Винницький відзначив якість української освіти, добру підготовку випускників. Викладачі й здобувачі фаху мали можливість поставити запитання.

Софія Скиба,
«Погляд».

Вступна кампанія, відкрита освіта й нагороди Із засідань ученої ради

Навчальний рік наближається до кінця: на горизонті шкільного життя видніються іспити, а питання вступної кампанії знову актуальне. На засіданні вченої ради, яке відбулося 9 квітня, було затверджено Правила прийому до УжНУ в 2024-ому. Особливості цього річного вступу озвучив відповідальний секретар Приймальної комісії Петро Горват. Також було вручено дипломи докторів філософії (PhD).

Удруге вчена рада зібралася 23 квітня. Відкрила засідання колекція нагород: спочатку ректор УжНУ Володимир Смоланка вручив почесні відзнаки від Ради територіальних громад Закарпаття, а потім – грамоти від вишу за здобутки на змаганнях із програмування викладачам та студентам факультету інформаційних технологій. Наступним етапом була доповідь «Роль бібліотеки у впровадженні Політики відкритої науки в УжНУ» директорки Наукової бібліотеки альма-матер Марії Медведь. Зазначила, що «відкрита наука – можливість зробити інформацію доступ-

Фото: сайт УжНУ

ною для проведення подальших досліджень, яка ґрунтується на принципах відкритості, відносності та відтворюваності». Крім того, Марія Миколаївна розповіла про розвиток, досягнення й потреби репозитарію УжНУ, важливість упровадження відкритої освіти в контексті євроінтеграції, необхідність існування електронних архівів для підтримки освіти у воєнний час.

Далі перейшли до конкурсних і атестаційних справ. Докторку медичних наук Тетяну Гарапко обрали на посаду професорки кафедри анатомії людини та гістології, кандидатці медичних наук Неллі Бедей присвоїли вчене звання доцентки кафедри он-

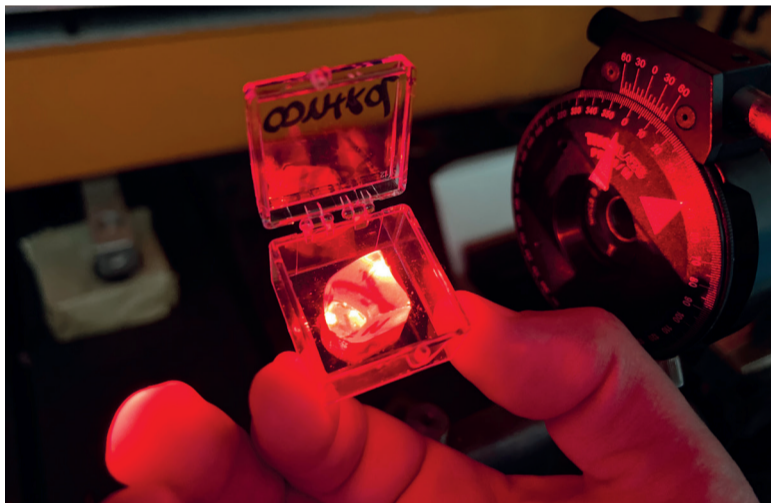
кології, кандидатці філологічних наук Ганні Гецько – доцентки кафедри журналістики, кандидатці педагогічних наук Олені Утьосовій – доцентки кафедри фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти.

Було прийнято Правила прийому до природничо-гуманітарного фахового коледжу, а також зміни до вищезгаданих Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти в УжНУ в 2024 р. Насамкінець розглянули чимало питань, зокрема рекомендації до вступу в докторантуру, до друку, опублікування окремих видань та інші.

Софія Скиба,
«Погляд».

Магія кристалів від Олександра Грабаря

18 травня - День науки

– Досягнення в науці складається з роботи та удачі. Саме в такій послідовності. Пощастило нам у тому, що вдалося виростити кристали, які за сукупністю характеристик, параметрів якості виявилися справді унікальними. За властивостями займали свою нішу серед альтернативних матеріалів, і головною їхньою особливістю є так званий фоторефрактивний ефект, тобто те, що лазерним променем у них можна змінювати оптичні параметри й записати ці зміни у вигляді об'ємної динамічної голограми. Такі матеріали в 1980–1990 роках були надзвичайно популярними, зокрема їх уважали перспективними для завдань керування лазерним променем або зображенням за допомогою іншого променя. Із використанням фоторефрактивних кристалів методами динамічної голографії можна підсилити чи промодулювати промінь, збільшити контраст зображення, отримати пучок з оберненим хвильовим фронтом тощо».

Тоді вищезазначений напрямок розвивали декілька наукових центрів в Україні. Одним із них став наш університет. Зустрічі на конференціях із колегами з Інституту фізики НАНУ, закордонними фахівцями, інші важливі зв'язки призвели до появи

перших міжнародних проектів. Наука – сфера інтернаціональна, отож контактувати з усім світом – необхідна вимога. Звичайно, для цього потрібно запропонувати партнерам те, що викликало б бажання співпрацювати. Ужнівці на той час мали унікальні високоякісні кристали з цікавим комплексом параметрів. Тому й почали виникати проекти один за одним... Першим був спільний із науковцями Інституту фізики НАНУ проект з університетом міста Оснабрюк (Німеччина), де діяла надзвичайно потужна лабораторія та велика група спеціалістів у цій галузі. Робота з партнерами дозволила виконати чимало досліджень, важливих для розуміння фізичних механізмів, а також сформулювати завдання й шляхи покращення якості кристалів. В УжНУ успішно впоралися. «Багато для цього зробили, на жаль, уже покійні талановиті хіміки-технологи Михайло Гурзан та Іван Стойка. Тоді сформувалася значна зацікавленість інфрачервоною лазерною технікою й активними оптичними матеріалами для цього діапазону, необхідних у розвитку телекомунікації, біомедицині діагностики, військової сфери... І саме в зазначеному напрямку формувалися нові міжнародні проекти», – говорить О.Грабар.

Науковцям УжНУ пощастило співпрацювати з різними університетами, зокрема з одним із найпотужніших європейських закладів – Швейцарським федеральним інститутом технологій у Цюриху (Швейцарія), із яким виконували два проекти; а ще з університетами міст Діжон і Мец (Франція). Особливо корисними були партнерські проекти Українського науково-технологічного центру. Їх фінансували США; тривали близько десяти років. Останній за часом (2021–2022 рр.) – українсько-французький проект «Халькогенідні нелінійні кристали для керування формою та поширенням імпульсів лазерного випромінювання». Виконували в межах програми «Дніпро» (науковий керівник – О.Грабар). Завдяки цим та іншим ініціативам узагалі в міжнародній співпраці з'явилася можливість використовувати нове сучасне обладнання європейських лабораторій, придбати деякі прилади й матеріали, брати участь у конференціях.

Результати досліджень мали практичне значення. Скажімо, із науковою лабораторією університету ESPCI (Париж), що, зокрема, займається розробкою систем оптико-акустичної медичної діагностики. Співрозмовник роз'яснює: «До прикладу, коли абсолютно оптично непрозоре середовище, як людське тіло, слід прозондувати світловим пучком і виділити та підсилити корисний сигнал. Це потрібно, приміром, щоб знайти пухлину й таким чином мати важливе оптичне доповнення до традиційної ультразвукової діагностики. Крім того, науковці медичного профілю встановили: оптичний контраст згаданих новоутворень виявляється раніше ніж акустичний, тобто якщо ультразвукова діагностика не бачить змін, то методами оптики вони вже помітні. Для того потрібно, щоб корисний нелі-

нійно-оптичний елемент, фоторефрактивний кристал, мав високу чутливість у ділянках спектру, де спостерігається мінімум поглинання людського тіла, тобто в ближній інфрачервоній ділянці. І саме наші матеріали виявилися найпридатнішими до такої схеми. «Звичайно, основну технічну роботу виконали французькі колеги, але саме наші матеріали дозволили реалізувати плідну ідею. Про перспективність свідчить, зокрема, те, що публікація, співавтором якої я є, за цією темою стала найцитованішою серед усіх, за короткий час випередивши інші. І хоч зараз стає очевидним, що подібні пристрої в комерційному варіанті будуть реалізовані на інших принципах, але зазначені спільні дослідження є одним із важливих етапів розвитку такої методики. Зараз надзвичайно швидко прогресує нова техніка з цифровою обробкою сигналів на основі чипів, інтегральних схем, просторових модуляторів світла тощо, які поступово замінюють «аналогові» оптичні схеми; усе ж їхній внесок залишиться певним етапом розвитку», – резюмує Олександр Олексійович.

Запитую: «Чи не означає сказане Вами, що ера кристалів минула?» Науковець заспокоює: «Ні, нові дослідження завжди актуальні. Фундаментальна наука залишається невичерпною, бо поглиблені дослідження дають не тільки краще розуміння фізичних процесів навіть у матеріалах, які вже доволі добре вивчені, а й породжують нові ідеї для практики. Тому такі об'єкти, як кристали, можна досліджувати ще довго. Ось і нещодавно за матеріалами реалізованого з французькими колегами проекту вийшла друком чергова стаття, тема якої знову ж таки базується на унікальності наших кристалів».

Ще запитую О.Грабаря: «Що стимулює Вас займатися нау-

кою?» Відповідає: «Наука – насамперед праця, у якій багато рутинної роботи. Іноді чимало часу витратиш, а результату немає. А буває, добра ідея реалізується в несподіваний результат за кілька хвилин. Потім усе одно слід виконувати роботу з доведенням тих чи інших досліджень до потрібного рівня й стану. Але головним є феномен цікавості, пошук нового. А там – основа для нових міжнародних проектів. Сьогодні такі можливості відкриті; вони доволі широкі, особливо для молоді. Потрібні тільки знання англійської мови, добре володіння комп'ютерною технікою – і глобальний світ науки відкриється, зокрема у вигляді спілкування з колегами з інших країн, стажуваннями, конференціями, спільними дослідженнями».

Фізика – наука фундаментальна, основа не лише технічного прогресу, а й усвідомлення того, як улаштований Всесвіт. Кажуть: закони фізики потрібно добре розуміти, бо відрізняються вони тим, що їх неможливо порушити. І нашу розмову про міжнародні проекти О.Грабар завершив порадою для абітурієнтів: вступати саме на фізичний факультет УжНУ. Адже йдеться про підрозділ, який відчиняє двері в царину великої науки, цікавої й неповторної, де є чого й у кого навчитися, де працюють досвідчені викладачі та активні молоді науковці. До прикладу, кафедру фізики напівпровідників очолює академік Національної академії наук України, згаданий професор Ю.Височанський. Є й певна матеріальна база. Триває, незважаючи на важкі часи, постійна міжнародна співпраця. Отож вступників чекають і в аудиторіях, і в лабораторіях фізичного факультету, де точно буде простір і можливість для успішного наукового розвитку.

Володимир Тарасюк,
«Погляд».

Завітай до УжНУ... студентом!

Ти – школяр і поки вагаєшся, куди вступити? Або навпаки, визначився? У будь-якому разі ці 4 сторінки газети – для тебе. Тут ми підготували невеличкий помічник, із яким легше зорієнтуєшся: що, де, коли, як, скільки... Отже, усі нюанси вступної кампанії-2024 – на стор. 3-6. Належиш до поціновувачів електронних носіїв? Скануй QR-код!

А взагалі, якщо тобі хочеться вдало працевлаштуватися, їздити за обміном у різні країни світу, багато практикуватися у своєму напрямкові, перебирати досвід креативних викладачів, добре проводити час не лише за навчанням, а й дозвіллям, зрештою, відчувати переваги університетської демократії (у виборі дисциплін, творчих робіт, відпочинку), скуштувати на витримку самоврядування, «прокачати» лідерські навички – тоді дивися правді в очі: тобі точно до нас! Завітай до УжНУ... студентом!

Незважаючи на пандемію COVID-19 та введення воєнного стану в Україні, УжНУ продовжує зберігати позитивну динаміку в наборі студентів. Так, якщо в 2021 році у виші навчалося близько 14,5 тисяч здобувачів фаху, а в 2022 – майже 16,5 тис., то в 2023 цей показник сягнув більше ніж 17 тисяч.

10 причин, чому абітурієнтам варто обрати саме наш виш

На думку першокурсників, торішніх вступників

1. Ужгород – нині одне з найбезпечніших міст в Україні.
2. УжНУ входить до різних міжнародних рейтингів, постійно підвищуючи свої позиції, що свідчить про розвиток вишу.
3. Приваблює співпраця закладу з університетами Європи, є значні можливості академічної мобільності для студентів.
4. Велика кількість різноманітних заходів як в університеті, так і в Ужгороді загалом: публічні лекції, зустрічі, наукові семінари, конференції, тренінги...
5. Багато варіантів дозвілля та саморозвитку: покази фільмів, майстер-класи, літературні вечори, настільні ігри, екскурсії, гуртки, заходи на кшталт «Студентської весни» чи брейн-рингу.
6. Студент вічно голодний. Але не в Ужгороді! Біля навчальних корпусів та гуртожитків, а також в окремих університетських будівлях є багато гастрономічних локацій. Готують смачно!
7. Регулярні зустрічі, які влаштовують в університеті з потенційними роботодавцями й фахівцями, сприяють подальшому фаховому зростанню.
8. Можливість познайомитися з людьми з різних куточків України, розвивати соціальні навички.
9. Проведення спортивних змагань та кіберспортивних турнірів.
10. Активна діяльність і підтримка від студентського самоврядування.

Перелік спеціальностей (предметних спеціальностей, спеціалізацій), освітніх програм, за якими оголошується прийом на навчання для здобуття освітніх ступенів бакалавра та магістра, обсяги прийому, обсяги державного замовлення, вартість навчання за кошти фізичних і/або юридичних осіб, інформація про акредитацію спеціальностей (освітніх програм) за факультетами.

Про Правила прийому до ДВНЗ «УжНУ» у 2024 році – також на офіційному сайті університету за покликанням: uzhnu.edu.ua/uk/news/pro-pravila-prijomu-u-2024-rotsi.htm

Вступ-2024: що варто знати?

Національний мультипредметний тест – основа вступу-2024. Утім, пам'ятайте: вступ на основі повної загальної середньої освіти відбуватиметься також на підставі результатів НМТ 2022 і 2023 років або зовнішнього незалежного оцінювання 2021 р. Крім того, ще є творчий конкурс, співбесіди, мотиваційні листи. Розбираємося в тонкощах разом з Ольгою Синявською, заступницею відповідального секретаря Приймальної комісії УжНУ.

Що? Де? Коли? Як?

Вступна кампанія – ще та інтелектуальна гра! Утім, викотити своє колесо фортуни в розумінні цих складних, на перший погляд, процесів – можна!

11 квітня завершилася реєстрація на НМТ. 4 предмети (торік було 3) обрано. Тестування складатиметься з двох сесій: основна – 14 травня – 25 червня. До 1 липня вже знайтеме свої результати. І з цього ж дня можете реєструвати електронні кабінети.

Вступ на окремі спеціальності (більше про це шукайте в Додатку 5 до Правил прийому на сайті УжНУ або відсканувавши відповідний QR-код поруч), крім НМТ, передбачає ще вступні випробування й творчі конкурси. Реєстрація для них (на основі повної загальної середньої освіти – ПЗСО) буде доступною з 3 до 10 липня (якщо претендуєте на «бюджет») і до 25 липня (для участі в конкурсі за контрактом). Власне творчі конкурси й вступні випробування для пільгових категорій триватимуть із 7 до 17 липня (за держзамовленням) і до 31 липня (за контрактом).

Подавати заяву можна з 19 липня й до 18:00 31 липня. Відтак розпочнуться формування рейтингових списків вступників, надання рекомендацій до зарахування та оприлюднення списку рекомендованих на «бюджет» (не пізніше ніж 5 серпня). Тож якщо ви от-

римали рекомендації – слід виконати вимоги до зарахування за держзамовленням до 18:00 8 серпня. Зарахування відбувається не пізніше 10 серпня. А ось надання рекомендацій для форми навчання за контрактом – не раніше 9 серпня; зарахування – не пізніше 30 серпня.

Конкурсний бал... зріс!

Торік поріг становив 130 балів для всіх, хто планував вступити на «бюджет», 150 – для спеціальностей «Медицина» та «Стоматологія». А цього року конкурсний бал зріс на ще кількох спеціальностях.

«Узагалі конкурсний бал вираховується за спеціальними формулами. Множаться результати НМТ на вагові коефіцієнти; на галузевий коефіцієнт (це 1.02 – для спеціальностей, які мають особливу підтримку (дивіться Додаток 4 до Правил прийому або скануйте відповідний QR-код), якщо вибрано пріоритет 1 або 2) і на регіональний коефіцієнт (у Закарпатській області – 1). Таким чином і отримуємо конкурсний бал», – пояснює О.Синявська.

Пам'ятайте, що в 2024 р. для участі в конкурсі на «бюджет» конкурсний бал повинен бути не меншим ніж 130 балів, а на деякі спеціальності – мінімум 150 балів і для претендентів на держзамовлення, і на «контракт». Це – такі спеціальності: «Медицина», «Стоматологія», «Фармація», «Право», «Міжнародне право», «Міжнародні

відносини», «Публічне управління та адміністрування». Деякі ж категорії можуть скласти замість НМТ в університеті вступні випробування – проходити співбесіду (тільки для пільгових категорій).

Що з оригіналами?

Електронний кабінет – основний орієнтир та інформатор. «Ось, приміром, до 5 серпня сформовано й надано рекомендації на «бюджет». І це все вступники бачать в електронних кабінетах. У них же можна виконати вимоги до зарахування. Тобто не потрібно, як раніше, приносити оригінали до університету. Достатньо надіслати скановані копії документів про освіту та фотографії, але потрібно накладати електронний підпис. Це можна зробити в застосунку «Дія», – каже заступниця відповідального секретаря Приймальної комісії УжНУ. Однак якщо бажаєте – приносьте оригінали безпосередньо після підтвердження місця навчання в електронному кабінеті.

І ще деякі нюанси...

– На «бюджет» можна подавати до 5 заяв. На «контракт» – до 15. Слід також указувати пріоритетність: від 1 до 5 (1 – найвищий пріоритет).

– На всі спеціальності, форми навчання й рівні здобуття освіти потрібно додавати мотиваційний лист. Його слід завантажити при подачі заяв.

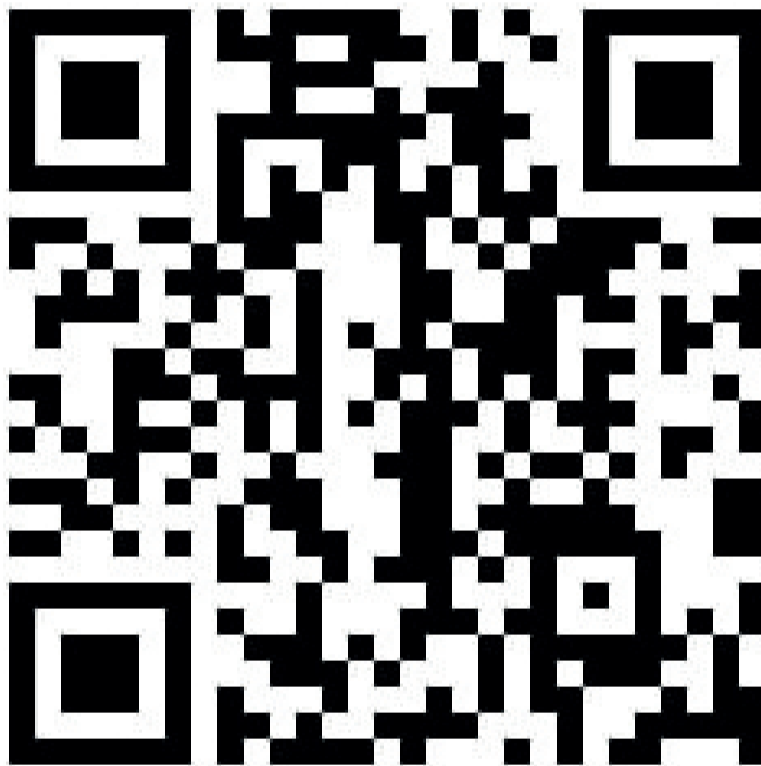
– Якщо вступник обирає спеціальності з переліку тих, що мають особливу підтримку (це здебільшого педагогічні спеціальності, природничі, технічні), і ставить на відповідні заяви пріоритет 1 і 2, то конкурсний бал домножується на коефіцієнт 1.02.

– Творчий конкурс в УжНУ є тільки на спеціальності «Фізична культура і спорт» (слід показати фізичну підготовку. Більше інформації – за QR-кодом поруч). На «Журналістику» і «Правоохоронну діяльність» скасований уже кілька років.

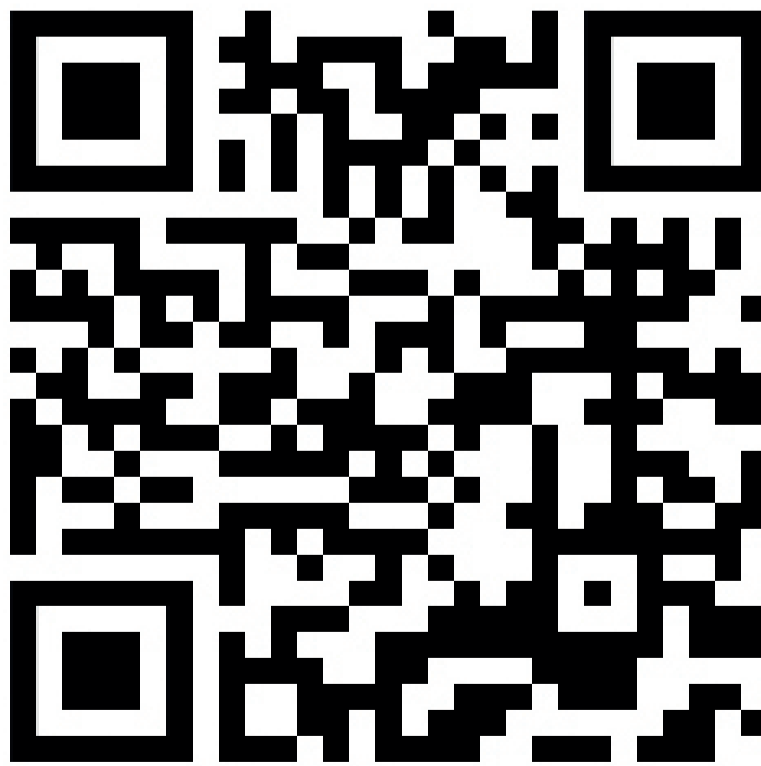
– Особливі умови для участі в конкурсному відборі й зарахування за результатами співбесіди мають особи з інвалідністю внаслідок війни, постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи та особи з інвалідністю, які не спроможні відвідувати навчальний заклад. Співбесіда замість результатів НМТ можлива для постраждалих учасників Революції гідності; для учасників бойових дій; а також для осіб, котрим на запит щодо можливості створення спеціальних умов надано відмову; для осіб з інвалідністю, які не склали НМТ через захворювання або патологічний стан; для осіб, чие місце проживання зареєстровано на тимчасово окупованих територіях або в населених пунктах, де тривають активні бойові дії, для осіб, які перебувають там або переселилися після 1 січня 2024 року.

Додаток 5 до Правил прийому...

Додаток 4 до Правил прийому...

Програма вступного випробування з фізичної підготовки (творчий конкурс) для вступників на навчання для здобуття освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю «Фізична культура і спорт»

Про обов'язкову іноземну, ЄВІ, ЄФВВ та новачії... Магістрам!

Для участі в конкурсному відборі для здобуття ступеня освіти «Магістр» потрібно скласти ЄВІ – єдиний вступний іспит з іноземної мови та навчальних компетентностей. Тобто іноземна мова є обов'язковою для всіх. Дехто може скласти фаховий іспит в університеті, а для деяких спеціальностей необхідне ЄФВВ. Це – єдине фахове вступне випробування. Тобто вступний іспит із фаху. Реєстрація – із 7 до 29 травня. Основна сесія складання – 24 червня – 15 липня.

ЄФВВ цього року увели для спеціальностей галузей «Освіта/Педагогіка» (крім «Фізичної культури і спорту»), «Інформаційні технології», «Сфера обслуговування». Як і торік, ЄФВВ складатимуть для вступу на спеціальності галузей «Соціальні та поведінкові науки», «Журналістика», «Управління та адміністрування», «Право», «Пуб-

лічне управління та адміністрування» і «Міжнародні відносини».

Реєстрація електронних кабінетів доступна теж із 1 липня. Із цього ж дня є змога подавати заяви на участь у співбесіді або фаховому іспиті (його можуть скласти деякі категорії замість ЄФВВ). Завершується реєстрація заяв за день до вступного іспиту.

Співбесіди й фахові іспити триватимуть із 17 до 28 липня, а реєстрація заяв вступників – із 1 до 18:00 22 серпня. Додаткова сесія фахового іспиту для осіб, які беруть участь у конкурсному відборі винятково за кошти юридичних осіб, – із 1 до 16 серпня.

Оприлюднять списки всіх рекомендованих до зарахування на «бюджет» не пізніше 24 серпня. Вступники, які отримали рекомендації, мають виконати вимоги до зарахування на місця державного замовлення до 18:00 26 серпня. Зарахування триває до 27 серпня.

За контрактом – не пізніше 30 вересня. Надання рекомен-

дацій до зарахування та оприлюднення списків – не раніше 28 серпня. Додатковий набір – із 1 вересня до 31 жовтня.

«Щодо новачії у вступній кампанії в магістратуру, то додано спеціальності, на які потрібно скласти єдине фахове вступне випробування; тобто, скажімо так, аналог НМТ, тільки з фаху. Крім того, для «Кібербезпеки та захисту інформації» у магістратуру зараховується результат ЄВІ й спеціального єдиного державного кваліфікаційного іспиту. Для здобуття ступеня магістра за спеціальністю «Право» здійснюється прийом на навчання лише для осіб, які опанували досі «Право» та «Міжнародне право». Для здобуття ступеня магістра за спеціальністю «Фізична терапія» здійснюється прийом на навчання тільки за цією спеціальністю або напрямом «Здоров'я людини», – додає О.Синявська.

До чого готуватися аспірантам?

Для вступу в аспірантуру на деякі спеціальності потрібно вступати тільки з відповідних напрямків (щоб здобути ступінь доктора філософії). Це стосується «Стоматології» і «Медицини». Так само на «Громадське здоров'я» можуть претендувати ті, хто має ступінь магістра зі спеціальності «Охорона здоров'я».

«Основною особливістю вступу в аспірантуру цього року є те, що теж потрібно скласти ЄВІ з іноземної мови. Тобто приймаються результати ЄВІ, складеного торік або цього року для вступників в аспірантуру. Вступні іспити до неї можливі після того, як вступник подає результати ЄВІ. Причому поріг – 130 балів з іноземної мови. Вступні випробування в аспірантуру – вступний іспит зі спеціальності, з іноземної мови, а ще презентація дослідницьких пропозицій або досягнень. Вступник до аспірантури за наявності спеціально визначених у Правилах прийому сертифікатів щодо знання іноземної мови на рівні

не нижчому ніж B2 звільняється від складання ЄВІ та вступного іспиту з іноземної мови й автоматично отримує 200 балів. Для того, щоб мати змогу вступити до аспірантури, слід зареєструватися на ЄВІ. Так само, як і для магістратур: із 7 до 29 травня. Якщо хтось не зареєструвався на ЄВІ, не склав його – не зможе брати участь у конкурсі», – зауважує О.Синявська.

Прийом заяв – із 22 липня до 22 серпня. Це стосується і держзамовлення, і «контракту». Вступні випробування – із 26 до 28 серпня. Зарахування на «бюджет» – не пізніше ніж 1 вересня, на «контракт» – не пізніше 30 вересня. Також є додаткова хвиля зарахування. Утім, це тільки на вакантні місця й на «контракт»: прийом – із 14 до 21 жовтня, вступні випробування – 23–25 жовтня, зарахування – не пізніше 31 жовтня.

Мирослава Гарздій, Софія Скиба, «Погляд».

Додаток 7 до Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти у ДВНЗ «УжНУ» у 2024 році

Перелік предметних тестів єдиного вступного фахового випробування - для вступу для здобуття ступеня магістра на основі НРК6, НРК7

Шифр	Галузь знань	Код	Назва спеціальності	Єдине фахове вступне випробування
1	2	3	4	5
01	Освіта / Педагогіка	011	Освітні, педагогічні науки	предметний тест з педагогіки та психології
		012	Дошкільна освіта	предметний тест з педагогіки та психології
		013	Початкова освіта	предметний тест з педагогіки та психології
		014	Середня освіта (за предметними спеціальностями)	предметний тест з педагогіки та психології
		015	Професійна освіта (за спеціалізаціями)	предметний тест з педагогіки та психології
		016	Спеціальна освіта	предметний тест з педагогіки та психології
05	Соціальні та поведінкові науки	051	Економіка	предметний тест з економіки та міжнародної економіки
		052	Політологія	предметний тест з політології та міжнародних відносин
		053	Психологія	предметний тест з психології та соціології або предметний тест з педагогіки та психології (на вибір вступника)
		054	Соціологія	предметний тест з психології та соціології
06	Журналістика	061	Журналістика	один з предметних тестів на вибір вступника
07	Управління та адміністрування	071	Облік і оподаткування	предметний тест з обліку та фінансів
		072	Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок	предметний тест з обліку та фінансів
		073	Менеджмент	предметний тест з управління та адміністрування
		075	Маркетинг	предметний тест з управління та адміністрування
		076	Підприємництво та торгівля	предметний тест з управління та адміністрування
08	Право	081	Право	предметний тест з права та міжнародного права
12	Інформаційні технології	121	Інженерія програмного забезпечення	предметний тест з інформаційних технологій

Шифр	Галузь знань	Код	Назва спеціальності	Єдине фахове вступне випробування
1	2	3	4	5
		122	Комп'ютерні науки	предметний тест з інформаційних технологій
		123	Комп'ютерна інженерія	предметний тест з інформаційних технологій
		124	Системний аналіз	предметний тест з інформаційних технологій
		125	Кібербезпека та захист інформації	предметний тест з інформаційних технологій
		126	Інформаційні системи та технології	предметний тест з інформаційних технологій
		24	Сфера обслуговування	241
		242	Туризм і рекреація	один з предметних тестів на вибір вступника
28	Публічне управління та адміністрування	281	Публічне управління та адміністрування	один з предметних тестів на вибір вступника
29	Міжнародні відносини	291	Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії	предметний тест з політології та міжнародних відносин
		292	Міжнародні економічні відносини	предметний тест з економіки та міжнародної економіки
		293	Міжнародне право	предметний тест з права та міжнародного права

- для вступу для здобуття ступеня бакалавра на основі НРК5

Шифр	Галузь знань	Код	Назва спеціальності	Єдине фахове вступне випробування
1	2	3	4	5
05	Соціальні та поведінкові науки	051	Економіка	предметний тест з економіки та управління
07	Управління та адміністрування	071	Облік і оподаткування	предметний тест з економіки та управління
		072	Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок	предметний тест з економіки та управління
		073	Менеджмент	предметний тест з економіки та управління
		075	Маркетинг	предметний тест з економіки та управління
		076	Підприємництво та торгівля	предметний тест з економіки та управління
20	Аграрні науки та продовольство	203	Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство	предметний тест з аграрних наук

Шифр	Галузь знань	Код	Назва спеціальності	Єдине фахове вступне випробування
1	2	3	4	5
		205	Лісове господарство	предметний тест з аграрних наук
28	Публічне управління та адміністрування	281	Публічне управління та адміністрування	предметний тест з економіки та управління

Додаток 5 до Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти у ДВНЗ «УжНУ» у 2024 році
Перелік вагових коефіцієнтів оцінок предметів національного мультипредметного тесту та творчого конкурсу

Код	Найменування спеціальності (спеціалізації, предметної спеціальності)	Конкурсні предмети										
		основний блок			додатковий блок							
		перший (українська мова) (K1)	другий (математика) (K2)	третій (історія України) (K3)	четвертий (іноземна мова) (K4)	четвертий (біологія) (K4)	четвертий (фізика) (K4)	четвертий (хімія) (K4)	четвертий (українська література) (K4)	четвертий (географія) (K4)	творчий конкурс (КТ)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
012	Дошкільна освіта	0,35	0,25	0,4	0,4	0,4	0,25	0,25	0,25	0,35	0,4	-
013	Початкова освіта	0,35	0,4	0,25	0,35	0,25	0,25	0,25	0,25	0,35	0,25	-
014	Середня освіта (за предметними спеціальностями)											
014.01	Середня освіта. Українська мова і література	0,5	0,2	0,3	0,4	0,25	0,2	0,2	0,5	0,3	-	
014.021	Середня освіта. Англійська мова та зарубіжна література	0,4	0,3	0,3	0,5	0,25	0,25	0,25	0,4	0,3	-	
014.022	Середня освіта. Німецька мова та зарубіжна література	0,4	0,3	0,3	0,5	0,25	0,25	0,25	0,4	0,3	-	
014.023	Середня освіта. Французька мова та зарубіжна література	0,4	0,3	0,3	0,5	0,25	0,25	0,25	0,4	0,3	-	
014.026	Середня освіта. Угорська мова та зарубіжна література	0,4	0,3	0,3	0,5	0,25	0,25	0,25	0,4	0,3	-	
014.027	Середня освіта. Румунська мова та зарубіжна література	0,4	0,3	0,3	0,5	0,25	0,25	0,25	0,4	0,3	-	
014.03	Середня освіта. Історія	0,3	0,2	0,5	0,3	0,25	0,2	0,2	0,3	0,3	-	
014.04	Середня освіта. Математика	0,3	0,5	0,2	0,3	0,3	0,5	0,3	0,2	0,2	-	
014.05	Середня освіта. Біологія та здоров'я людини	0,3	0,35	0,35	0,3	0,5	0,3	0,3	0,3	0,35	-	
014.06	Середня освіта. Хімія	0,3	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35	0,3	0,35	-	
014.07	Середня освіта. Географія	0,3	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35	0,3	0,5	-	
014.08	Середня освіта. Фізика та астрономія	0,3	0,5	0,2	0,3	0,3	0,5	0,3	0,2	0,2	-	
014.11	Середня освіта. Фізична культура	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	-	
016	Спеціальна освіта											
016.02	Спеціальна освіта. Олігофренопедагогіка	0,4	0,3	0,3	0,3	0,5	0,3	0,3	0,3	0,3	-	
017	Фізична культура і спорт	0,25	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,25	
032	Історія та археологія	0,25	0,25	0,5	0,5	0,2	0,2	0,2	0,25	0,25	-	
033	Філософія	0,35	0,25	0,4	0,4	0,2	0,2	0,2	0,35	0,25	-	
034	Культурологія	0,25	0,25	0,5	0,5	0,2	0,2	0,2	0,5	0,25	-	
035	Філологія											
035.01	Філологія. Українська мова та література	0,5	0,25	0,25	0,25	0,2	0,2	0,2	0,5	0,25	-	
035.033	Філологія. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська	0,4	0,3	0,3	0,4	0,2	0,2	0,2	0,4	0,3	-	
035.036	Філологія. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – словацька	0,4	0,3	0,3	0,4	0,2	0,2	0,2	0,4	0,3	-	
035.038	Філологія. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська	0,4	0,3	0,3	0,4	0,2	0,2	0,2	0,4	0,3	-	
035.041	Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська	0,4	0,3	0,3	0,4	0,2	0,2	0,2	0,4	0,3	-	
035.043	Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька	0,4	0,3	0,3	0,4	0,2	0,2	0,2	0,4	0,3	-	
035.055	Філологія. Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька	0,4	0,3	0,3	0,4	0,2	0,2	0,2	0,4	0,3	-	
035.071	Філологія. Угро-фінські мови та літератури (переклад включно), перша – угорська	0,4	0,3	0,3	0,4	0,2	0,2	0,2	0,4	0,3	-	
051	Економіка	0,35	0,4	0,25	0,25	0,2	0,2	0,2	0,25	0,35	-	
052	Політологія	0,35	0,4	0,25	0,25	0,2	0,2	0,2	0,25	0,25	-	
053	Психологія	0,35	0,4	0,25	0,25	0,4	0,2	0,2	0,25	0,25	-	
054	Соціологія	0,35	0,4	0,25	0,25	0,2	0,2	0,2	0,25	0,25	-	
061	Журналістика	0,45	0,3	0,25	0,35	0,2	0,2	0,2	0,45	0,25	-	
071	Облік і оподаткування	0,35	0,4	0,25	0,25	0,2	0,2	0,2	0,25	0,35	-	
072	Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок	0,35	0,4	0,25	0,25	0,2	0,2	0,2	0,25	0,35	-	
073	Менеджмент	0,35	0,4	0,25	0,25	0,2	0,2	0,2	0,25	0,35	-	
074	Маркетинг	0,35	0,4	0,25	0,25	0,2	0,2	0,2	0,25	0,35	-	
076	Підприємництво та торгівля	0,35	0,4	0,25	0,25	0,2	0,2	0,2	0,25	0,35	-	
081	Право	0,35	0,25	0,4	0,4	0,25	0,25	0,25	0,35	0,25	-	
091	Біологія та біохімія	0,3	0,35	0,35	0,3	0,5	0,35	0,35	0,2	0,35	-	
101	Екологія	0,3	0,35	0,35	0,3	0,4	0,35	0,4	0,3	0,4	-	
102	Хімія	0,3	0,35	0,35	0,3	0,35	0,35	0,5	0,2	0,35	-	
104	Фізика та астрономія	0,3	0,5	0,2	0,3	0,25	0,5	0,3	0,2	0,2	-	
105	Прикладна фізика та наноматеріали	0,3	0,5	0,2	0,3	0,25	0,5	0,4	0,2	0,2	-	
106	Географія	0,3	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35	0,2	0,5	-	
111	Математика	0,3	0,5	0,2	0,2	0,2	0,4	0,2	0,2	0,2	-	
113	Прикладна математика	0,3	0,5	0,2	0,3	0,2	0,4	0,2	0,2	0,2	-	
121	Інженерія програмного забезпечення	0,3	0,5	0,2	0,3	0,2	0,4	0,2	0,2	0,2	-	
122	Комп'ютерні науки	0,3	0,5	0,2	0,3	0,2	0,4	0,2	0,2	0,2	-	
123	Комп'ютерна інженерія	0,3	0,5	0,2	0,3	0,2	0,4	0,2	0,2	0,2	-	
124	Системний аналіз	0,3	0,5	0,2	0,3	0,2	0,4	0,2	0,2	0,2	-	
125	Кібербезпека та захист інформації	0,3	0,5	0,2	0,3	0,2	0,4	0,2	0,2	0,2	-	
126	Інформаційні системи та технології	0,3	0,5	0,2	0,3	0,2	0,4	0,2	0,2	0,2	-	
131	Прикладна механіка	0,3	0,5	0,2	0,25	0,2	0,5	0,2	0,2	0,2	-	
163	Біомедична інженерія	0,35	0,35	0,3	0,3	0,5	0,5	0,5	0,25	0,3	-	
171	Електроніка	0,3	0,5	0,2	0,25	0,2	0,5	0,2	0,2	0,2	-	
172	Електронні комунікації та радіотехніка	0,3	0,5	0,2	0,25	0,2	0,5	0,2	0,2	0,2	-	
174	Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка	0,3	0,5	0,2	0,25	0,2	0,5	0,2	0,2	0,2	-	
176	Мікро- та наносистемна техніка	0,3	0,5	0,2	0,25	0,2	0,5	0,2	0,2	0,2	-	
192	Будівництво та цивільна інженерія	0,3	0,5	0,2	0,25	0,2	0,5	0,2	0,2	0,2	-	
193	Геодезія та землеустрій	0,3	0,5	0,2	0,25	0,2	0,5	0,2	0,2	0,2	-	
203	Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство	0,4	0,3	0,3	0,35	0,5	0,3	0,5	0,3	0,3	-	
205	Лісове господарство	0,35	0,4	0,25	0,35	0,5	0,5	0,3	0,25	0,25	-	
221	Стоматологія	0,35	0,4	0,25	0,25	0,5	0,5	0,35	0,25	0,25	-	
222	Медицина	0,35	0,4	0,25	0,25	0,5	0,5	0,35	0,25	0,25	-	
223	Медсестринство											
223.01	Медсестринство	0,35	0,4	0,25	0,25	0,5	0,5	0,35	0,25	0,25	-	
226	Фармація, промислова фармація											
226.01	Фармація	0,35	0,4	0,25	0,25	0,5	0,5	0,5	0,25	0,25	-	
227	Терапія та реабілітація											
227.01	Фізична терапія	0,35	0,4	0,25	0,25	0,5	0,5	0,35	0,25	0,25	-	
231	Соціальна робота	0,35	0,4	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	-	
241	Готельно-ресторанна справа	0,4	0,3	0,3	0,5	0,3	0,25	0,3	0,3	0,3	-	
242	Туризм і рекреація	0,4	0,3	0,3	0,5	0,35	0,25	0,25	0,3	0,3	-	
262	Правоохоронна діяльність	0,35	0,3	0,35	0,35	0,3	0,25	0,25	0,25	0,35	-	
281	Публічне управління та адміністрування	0,3	0,4	0,3	0,5	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	-	
291	Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії	0,4	0,3	0,3	0,5	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	-	
292	Міжнародні економічні відносини	0,3	0,4	0,3	0,5	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	-	
293	Міжнародне право	0,4	0,2	0,4	0,5	0,2	0,2	0,2	0,3	0,4	-	

«YouthHub»: там, де точно сподобається

В Ужгороді відкрили перший молодіжний центр

Неформальна освіта, психоемоційна підтримка, настільні ігри, дискусійні клуби, перегляди фільмів... А якщо й це не до душі, то можна просто прийти в простір зі своїм ноутбуком (або скористатися тамтешнім) і попрацювати. Усе – у молодіжному центрі «YouthHub». Його облаштували в гуртожитку №4. УжНУ підтримав ініціативу і фінансово (а це майже пів мільйона гривень; ще дев'ятсот двадцять шість тисяч – кошти Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ)), і, що найважливіше, людським ресурсом, як зауважив на відкритті ректор Володимир Смоланка. Раніше в цьому приміщенні були читальний зал бібліотеки та сховище.

Тепер – новий сучасний простір. Узагалі облаштування молодіжного центру – результат того, як згенерували зусилля багато партнерів, зокрема ГО.

Простір поділений на зони: для конференцій, майстер-класів, ігор тощо; є також кухня, інклюзивна вбиральня. Центр зроблено так, що можна просто відчиняти двері – і збільшувати кількість місць для учасників, за словами керівника МЦ Дмитра Койтюка. Тут є свій розклад заходів; утім, організувати події можуть, хто забажає. «YouthHub» діятиме за гнучким графіком і буде відчинений щодня.

Мирослава Гарздієв,
«Погляд».

Студенти ФМЦТ навчалися вести переговори з інвесторами

Представники факультету математики та цифрових технологій узяли участь у навчанні в межах конкурсу для молоді «Цікава ідея – успішна громада», який проводять Управління у справах культури, молоді та спорту Ужгородської міської ради та бізнес-спільноти «Board Закарпаття». Учасник останньої Іван Фролков – власник міжнародної навчальної консалтингової компанії «Формули продажів», фахівець із 12-річним досвідом роботи у сфері продажів, експерт із побудови системи експортного продажу «із нуля», засновник торговельно-експортної компанії «KARAVAN TRADE» – розповідав молоді, як можна й потрібно вести ефективні переговори при особистій зустрічі з потенційними інвесторами та клієнтами. Обговорювали також психологію, типажі клієнтів, як будувати індивідуальну стратегію комунікації з клієнтом. Також ішлося про моделі ефективних переговорів, про чотири етапи того, як подати себе, як правильно торгуватися та зчитувати не-

вербальні реакції, як вербально впливати на опонента, щоб досягти мети – укласти угоду.

Навчання дало ефект. Мотивувало учасників на реалізацію власних майбутніх ініціатив. Студентка факультету Андріана Маркулинець зауважила: «Почула дуже багато справді корисної та нової інформації, було настільки цікаво, що навіть не помітила, як швидко промайнув час. Лектор розповідав чітко та ясно, нічого зайвого. Тепер маю бажання

здобути більше знань за цією темою. Через малий досвід трішки відчуваю невпевненість у своїх силах щодо написання гідного проекту, але хочу спробувати».

Здобуті знання корисні й студенту Стасові Омелянюку: «Глибоко занурився в підтеми вербального впливу на опонента та зчитування невербальних реакцій. Інформація, що була представлена, виявилася надзвичайно цікавою й пізнавальною. Удалося розглянути бага-

то прикладів, які підкреслюють важливість уважного вивчення мови тіла та мовлення опонента під час комунікації».

Долучилися до лекції від «Board Закарпаття» не лише молодь, а й представники місцевого бізнесу, що в подальшому, сподіваємося, посилять спроможність регіону в розвитку загалом!

Тетяна Лесюк,
випускниця
відділення журналістики.

Ужнівські ватерполісти – срібні призери Універсіади України

У Львові 24 квітня відбулася XIX літня Універсіада України за програмою водного поло серед чоловіків. Брала участь така навчальна заклада, як Ужгородський національний університет, Львівський державний університет фізичної культури, Національний університет «Львівська політехніка» та Сумський державний університет. У результаті баталії за круговою системою перше місце посів ЛДУФК із результатом 9 очок. УжНУ та Львівська політехніка набрали по 4 залікові бали, проте завдяки кращій різниці забитих і пропущених м'ячів ужнівці здобули срібні нагороди. Вітаємо з успіхом нашу команду!

Аліна Турок,
Марина Шекмар,
студентки
відділення журналістики.

Панельна дискусія

«JobJam: ритм твоєї кар'єри» об'єднує роботодавців та потенційних працівників

В УжНУ влаштували форум, під час якого в межах панельної дискусії молодь зустрілася з місцевими роботодавцями та підприємцями.

На захід завітав ректор нашого університету Володимир Смоланка, який висловив подяку організаторам та наголосив на вагомості події з погляду можливостей поспілкуватися з майбутніми роботодавцями.

Модераторка Тетяна Бутурлак розповіла про основні питання, що будуть розглянуті, та про майбутні заходи форуму «JobJam: ритм твоєї кар'єри».

Проректор альма-матер Ігор Король зауважив щодо змін в освітньому процесі: «Сьогодні наші освітні програми будуються на основі спілкування зі стейкхолдерами, студентами й навіть випускниками. Під час дискусій ми дізнаємося, що можна поліпшити, щоб на-

давати змістовну, а головне – потрібну професійну базу. Так готуємо курси, які не тільки насичені необхідними для фаху навичками, а й цікаві для наших вихованців». Ще Ігор Іванович додав, що університет завжди працює над можливостями доповнити інформацію, яку студенти здобувають в аудиторіях.

Під час панельної дискусії учасники обговорювали й переваги та недоліки ведення власної справи. А роботодавці наголосили на важливості таких рис у претендентів на роботу, як адаптивність, комунікабельність, емпатія, гнучкість, емоційний інтелект, швидкість навчання та опанування інформації. Це – провідні елементи, на які здебільшого звертають увагу.

Валерія Мельник,
студентка
відділення журналістики.

Ярмарок наближає мирну весну

16 квітня з ініціативи філологічного факультету відбувся благодійний ярмарок. Організатори заходу – заступниця декана з виховної роботи Марта Демчик та студенти Михайло Коштура, Ангеліна Гречин і Віталіна Павленко. Учасників привітав декан, професор Юрій Бідзіля. До благодійної акції приєдналися також представники факультету суспільних наук, чим допомогли збільшити суму виручених коштів для потреб ЗСУ.

Відвідувачі могли придбати різноманітні вироби: великодні прикраси, браслети, брелоки, харчі, напої... Ведучі Нікіта Лісовець та Катерина Ісаченко допомогли продати дві картини на аукціоні. Також була цікавою розважальна програма.

Через погані погодні умови захід провели всередині головного корпусу УжНУ, але це не завадило зібрати 15 тисяч гривень, які були надіслані для третьої окремої штурмової

Фото Михайла Коштури

бригади, зокрема другого механізованого батальйону.

Голова студради філфаку М.Коштура мовив: «Кожен розумів важливість акції. І кожна гривня мала значення. Думаю, задоволені були всі, бо ж ми назбирали певну суму для військових, а ще зустрілися зі знайомими, друзями. Навіть удалося трохи разом поспіваємо».

Кароліна Попович,
студентка
відділення журналістики.

Із Великоднем!

Вітаємо з Воскресінням Христовим вірян, які відзначають це свято 5 травня. Бажаємо спокою й гармонії в житті, наснаги в праці, злагоди в сім'ї, Божої благодаті, мирного неба над Україною й Перемоги. Нехай у вашій оселі завжди панують радість і затишок, а поруч будуть вірні й надійні люди! Христос воскрес!

Володимир Смоланка,
ректор УжНУ.

Невтомний працею

Юрію Туряниці – 95!

Кандидату філологічних наук, доценту кафедри української літератури УжНУ, добре відомому в Україні вченому, знаному талановитому педагогові виповнилося 95 років!

Юрій Дмитрович народився в селі Кальник на Мукачівщині, закінчив філологічний факультет УжДУ. Один із перших аспірантів

кафедри української літератури. Захистив кандидатську дисертацію «Українські народні пісні про рекрутчину і солдатчину». Практично все життя присвятив науково-педагогічній діяльності на філфаку. Сотні статей Ю.Туряниці стосуються аналізу різних жанрів народнопоетичної творчості Закарпаття. Є упорядником таких важливих видань, як «Пісні Карпат», «Казки одного села», «Майстер Іванко: українські народні казки для дітей молодшого шкільного віку», «Колядки Закарпаття», «Як Ерла стала Говерлою: легенди-бувальщини Карпат. Для малят» тощо.

Колега – автор передмов до наукових видань. У доробку Юрія Дмитровича – багато науково-методичних видань до курсів, які він забезпечував. Загалом реалізував себе як талановитий викладач, педагог.

Курси з історії української літератури XIX століття, української усної народної творчості, студії з літератури рідного краю, спецдисципліни та інші

відзначалися глибокою науковістю, майстерними методичними підходами. Багато поколінь студентів пам'ятають педагогічну майстерність свого наставника.

Ю.Туряниці організував кафедральні, факультетські заходи. Умів запалити студентів ідеями проведення різних свят, літературних вечорів, екскурсій. Як академнаставник, побатьківськи турбувався про вихованців, цікавився навчанням, повсякденним життям.

Проводив лекторську роботу серед населення. Є доброзичливою, колегіальною людиною, котру поважають.

Невтомною працею Юрій Дмитрович зробив вагомий внесок у розвиток кафедри української літератури та філологічного факультету УжНУ.

У день поважного ювілею бажаємо Вам, вельмишановний Юрію Дмитровичу, міцного здоров'я, творчої наснаги й Божої благодаті на многії, благії літа.

Колектив кафедри української літератури та всього філологічного факультету.

ОГОЛОШЕННЯ

Утрачений диплом бакалавра В17 №153487, виданий Яворській Марії Омелянівні (спеціальність «Філологія», професійна кваліфікація «Бакалавр філософії (англійська мова і література)»), **уважати НЕДІЙСНИМ.**

***

Утрачений диплом магістра М18 №155836, виданий Яворській Марії Омелянівні (спеціальність «Середня освіта», спеціалізація «014.02. Мова і література», професійна кваліфікація «Викладач закладу вищої освіти. Вчитель англійської мови і літератури, вчитель зарубіжної літератури»), **уважати НЕДІЙСНИМ.**

В Ужгородському національному університеті зустрілися керівники науково-освітніх установ України та Австрії з участю заступників міністрів профільних міністерств обох країн. Учасники обговорили перспективи розвитку співпраці в галузі освіти. На фото: ректор нашого закладу Володимир Смоланка та заступник міністра освіти і науки України Михайло Винницький.

ФОТОФАКТ

Дискусії, рукописи та подарунки...

Як історики вшанували сотий ювілей Якова Штернберга

10 квітня Центр гунгарології приймав учасників наукового семінару «Традиції та перспективи гунгаристичних студій в Ужгородському університеті», присвяченого сторіччю від дня народження професора Якова Штернберга – видатного педагога, дослідника історії Угорщини й Закарпаття. Організаторами події стали Центр досліджень угорської історії та українсько-угорських відносин ФІМВ і кафедра історії Угорщини та європейської інтеграції УУННІ.

Доповіді виголосили доценти кафедри археології, етнології та культурології ФІМВ Оксана Ферков та Ігор Прохненко, доцент кафедри культури і соціально-гуманітарних дисциплін Закарпатської академії мистецтв Іван Миськов, студентки Ніна Задорожна, Надія Роуканич і Галина Катрій. Учасники обговорили висвітлення різних періодів історії Угорщини в працях закарпатських фахівців, звернули увагу на педагогічну й наукову діяльність Я.Штернберга. Крім того, спогадами про нього поділилися члени родини й колишні вихованці, які сьогодні є знаними вченими: професор Іван Мандрик, доцент Микола Олашин, завідувачка кафедри археології, етнології та культурології Надія Керецман, старший викладач Сергій Ганус. До дискусії долучилися запрошені гості: професор кафедри всесвітньої історії Прикарпатського національного університе-

ту ім. Василя Стефаника Мирослав Волощук і професор Дебреценського університету Шандор Фьольдварі.

Важливою частиною заходу стало відкриття виставки особистих речей дослідника. «У кінці минулого року ми знайшли кошти для встановлення в Центрі гунгарології меморіальної дошки. Тоді приїхали члени родини Якова Ісаковича та представники угорської єврейської громади. Сім'я вирішила подарувати нам картину й деякі праці, зокрема рукописи, друкарську машинку, щоб створити тут пам'ятний куточок. Принесли багато цінних речей: фотографії, документи, ордени», – розповів упорядник експозиції, завідувач кафедри історії Угорщини та європейської інтеграції УУННІ Ласло Зубанич. Він відзначив унікальність цих предметів. Так, друкарську машинку – єдину таку з угорською клавіатурою – виготовили спеціально для Я.Штернберга, а орден Червоної Зірки Угорської Народної Республіки був однією з найвищих нагород тодішньої держави.

«Серед отриманих документів був і зміст монографії, яку вчений готував в останні роки. Це десь 18–20 авторських аркушів: дуже потужна книжка. Ми почали її шукати. До друку роботу здали приблизно в 1991 р., але після смерті професора й банкрутства видавництва вона зник-

ла», – додав Ласло Ласлович. За його словами, праця не втрачена остаточно: Яків Ісакович завжди робив нотатки й чернетки. Завдяки їм є можливість відтворити рукопис, який опублікують найближчим часом.

Науковий семінар також відвідав перший заступник Генерального консула Угорщини в Ужгороді Ласло Віда. Він вручив кафедрам-ініціаторам подарунків від Угорського національного музею – колекцію наукової літератури.

Проведення такого заходу не тільки допомогло віддати шану відомій людині, а й засвідчило необхідність продовження розвитку гунгаристичних студій на Закарпатті. «Подія яскраво проілюструвала, що багато сторінок минулого ще чекають на дослідження або переосмислення. Роботи чимало, тому історична наука завжди залишатиметься актуальною. До того ж я впевнена, що спогади про Якова Штернберга створили особливу атмосферу та надихнули істориків на нові наукові звернення», – поділилася враженнями студентка 4 курсу спеціальності «Історія та археологія» Ніна Задорожна.

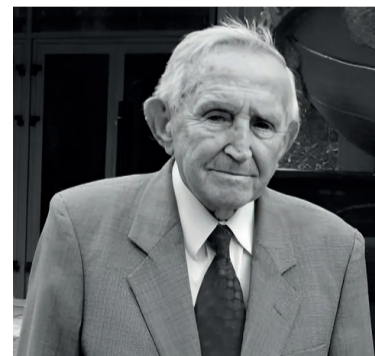
Упорядник виставки окреслив плани: «Будемо пропонувати Ужгородському університетові або музею міста зробити цікаву й змістовну експозицію пам'яті видатного гунгариста».

Софія Скиба,
«Погляд».

Відійшов у засвіти Іван Мешко

23 квітня у віці 99 років помер доктор історичних наук, професор, засновник та перший декан економічного факультету УжНУ, патріот України, почесний громадянин Ужгорода І.Мешко.

Іван Михайлович народився в селі Лецовиця Мукачівського району 23 листопада 1925 року. Близько 60 літ (у 1956–2015 роках) пропрацював в Ужгородському національному університеті (на кафедрі політекономії, заочному, загальнонауковому, економічному факультетах). У рідному виші захистив кандидатську та докторську дисертації, заснував економічний факультет і був його деканом майже чверть

віку (24 роки), неабияк сприявши розвиткові підрозділу.

Автор понад 90 наукових праць. Вів активну громадську діяльність, зокрема підтримував Народний Рух України, запропонував створити хор для ви-

конання божественної літургії українською мовою, підтримував Комітет старійшин Міжнародної асоціації випускників УжНУ...

Навіть після того, як вийшов на заслужений відпочинок, І.Мешко весь час цікавився розвитком альма-матер.

Прощальна панахида за померлим відбулася 25 квітня. Івана Михайловича згадуватиме з теплом у серці весь університетський колектив, ті, хто добре знав, цінував глибину, мудрість, досвід цього талановитого педагога й керівника...

Максиміліан Бабинець,
Нікіта Могілка,
студенти
відділення журналістики.